

Thelotrema suecicum

Liten havstulpanlav

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
A3bc; B2b(iii,iv,v)

Klass: *Lecanoromycetes*, **Ordning:** *Ostropales*, **Familj:** *Graphidaceae*, **Släkte:** *Thelotrema* (havstulpanlavar),
Art: *Thelotrema suecicum* - liten havstulpanlav (H.Magn.) P.James **Synonymer:** *Ocellularia suecica* H.Magn.

Kännetecken

Liten havstulpanlav är en skorplav med vitaktig till gröngul, smårynlig, tunn bål med *Trentepohlia*-alger. Apothecier är vanliga, 0,4–0,6 mm breda och 0,2 mm höga med lodräta sidor med en rund, 0,3–0,4 mm bred öppning. Varje sporsäck har 4–6 sporer vilka är 8–10-celliga och $20\text{--}35 \times 8\text{--}11 \mu\text{m}$. Bålen reagerar K– eller möjligen K+ svagt gulbrunt och Pd–. Liten havstulpanlav är mycket lik havstulpanlav *Thelotrema lepadinum* men denna har 2–5(–5) sporer i varje sporsäck, sporererna är murformade och $35\text{--}150 \times 10\text{--}25 \mu\text{m}$.

Utbredning och status

Arten är endast känd från åtta lokaler i Sverige, en i Skåne (funnen 2004), två i Bohuslän (två mycket närbelägna berg), en vardera i Närke och Uppland, en på Gotska Sandön samt på två i Skövde kommun i Västergötland (1997, 1999). På Gotska Sandön sågs den senast 1976 men är därefter inte eftersökt. I Norden i övrigt är liten havstulpanlav endast känd från enstaka lokaler i Norge. Dessutom är den känd från två lokaler i Ukraina (ej sedd sedan 1930-talet) och Kanada (tre lokaler varav två från 1800-talet och en från 1965).

Ekologi

Liten havstulpanlav växer vid basen av hassel i hassellundar eller ädellövskogar med enstaka hasslar på lokaler med hög luftfuktighet. I Skåne hittad på gammalt blåbärsris. Den växer bara i skogar med ett ganska kallt lokalklimat.

Hot

Kalavverkning på eller i omedelbar närhet av lokaler med liten havstulpanlav utgör ett hot. Åtgärder som minskar förekomsten av hassel på lokalerna är också negativt.

Åtgärder

Arten har en begränsad utbredning utanför Sverige varför Sverige har ett speciellt ansvar för denna art. En förekomst är belägen i en nationalpark (Gotska Sandön) och en inom ett naturreservat. Övriga förekomster måste skyddas. Den lokal varifrån arten beskrevs i Bohuslän saknar idag skydd och har ett speciellt skyddsvärde.

Naturvård

Åtgärdsprogram: Avslutat

Litteratur

Magnusson, A. H. 1937. New or otherwise interesting Swedish Lichens 9. *Bot. Not.* 90: 124–140.

Purvis, O. W., Jørgensen, P.-M. & James, P.W. 1995. The lichen genus *Thelotrema* Ach. in Europe. *Bibl. Lichenol.* 58: 335–360.

Tibell, L. 1965. *Gotska Sandöns lavflora och lavvegetation*. Stencil. Uppsala Universitet.

Författare

Göran Thor 1999. © ArtDatabanken, SLU 2005.